

BESLUT

2014-02-03

Dnr: 13/02662

SAKEN

Philofix, Barnkanalen, 2013-11-18, kl. 18.30, pysselinslag med bland annat en docka; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget frias. Granskningsnämnden anser att det inte strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

INSLAGET

Philofix är ett pysselprogram och en del av barnprogrammet *Bolibompa*. I det aktuella avsnittet började programledaren med att säga ”jag tror jag ska slänga bort allting som är fint och säga välkomna till Fulofix”.

Programledaren visade sedan hur hon gjorde ”bajsmuffins” och en kattlådekaka med kattströ och kattbajs. Därefter påbörjade programledaren ett nytt pyssel. Programledaren förklarade att man behövde en sax och en docka som ”man inte leker med så mycket längre”. Programledaren höll upp en docka och sa ”för nu är slutet nära” samtidigt som hon stack ned saxen i dockans bakhuvud. Hon fortsatte att klippa upp dockans bakhuvud och sa ”det här pysslet kräver en ganska vass sax så det kan vara bra att ha en vuxen med sig”. Därefter petade programledaren ut dockans ögon och sa ”känsliga tittare varnas”.

Programledaren sa vidare ”känsliga tittare varnas åter” och stack saxen i dockans bål. Därefter satte hon in en ljusslinga i dockans ögon och mage. Programmet fortsatte därefter med andra pyssel. Dockan visades sedan upphängd på väggen med ljusslingan tänd.

ANMÄLNINGARNA

Inslaget har anmälts av 35 personer. De anser sammanfattningsvis att programledaren

”torterade” och ”styckmördade” en docka som var lik en riktig bebis. Inslaget var därför skrämmande och olämpligt för barn. Flera anmälare anser även att det finns en risk att barn tar efter programledarens pyssel och utför samma sak på en riktig bebis. Flera anmälare anför att deras barn fick mardrömmar efter att ha sett inslaget. Två av anmälarna är vidare kritiska till att programledaren bakade ”bajsmuffins”.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) har yttrat sig över om inslaget överensstämmer med bestämmelsen om mediets genomslagskraft och anför i huvudsak följande.

Philofix är ett pysselprogram som är väl etablerat bland publiken, främst bland lite äldre barn i åldern 7–11 år. Sändningstiden klockan 18.30 är därför sent i *Bolibompa*-blocket på vardagskvällar. Över 100 avsnitt av serien har sänts under totalt sex säsonger. Programformen och uppdraget är att inspirera barn att göra egna pyssel, själva eller tillsammans med vuxna. Därför påminns det regelbundet i programmen att man bör ta hjälp av en vuxen när vassa föremål ska användas, så även i det aktuella avsnittet.

Det aktuella avsnittet påannonserades av *Bolibompas* programledare med ord om att ”just i dag är det lite äckligt, faktiskt”. Efter slutvinjetten återkom *Bolibompas* programledare i studion och sa följande.

Ja grattis Rakel, det där var ett riktigt äckligt *Philofix*-avsnitt. Bra jobbat. Fast den där dockan med ljus i magen, den var nästan lite för läskig för mig. Ska ni göra den hemma, så lova att ta hjälp av en vuxen. Och bajsmuffins, det låter ju blå, men vad var dom gjorda av? Socker, kakao och chokladbollssmet. Det är ju jättegott! Receptet finns som sagt på *Philofix* webbsida.

Direkt efter sändning nåddes redaktionen av tittarreaktioner på inslaget via Barnkanalens Facebooksida. Den ansvariga utgivaren för *Philofix* tog del av reaktionerna och skrev följande svar.

Hej. Vi tar era reaktioner på fullt allvar. *Philofix* är tänkt att rikta sig brett och fånga upp även de större barnen, dom som inte använder sina leksaker på samma sätt längre. Självklart ska det inte innebära att den skrämmar någon. Vi kommer nu gå igenom detta igen och se hur vi kan förbättra oss.

Dagen efter publicerades en mer utförlig text på Barnkanalens webbsida och Facebooksida.

Tack till alla som har hört av sig, era reaktioner är viktiga för oss. Vi har gjort över 100 avsnitt av *Philofix* och vi försöker alltid vara noggranna i våra bedömningar av vilka pyssel vi gör i programmen. Men den här gången har vi underskattat den skrämmande effekten och dockans starka symbolvärde. Avsnittet borde aldrig ha sänts och är nu borttaget från Play och barnkanalen.se för omklippning. Vi ber alla barn och föräldrar om ursäkt för det som inträffat.

Redaktionen bedömde före sändning inte att det förelåg någon risk att pysslet med en leksaksdocka skulle kunna inspirera till att tillfoga en levande varelse skada. Det poängterades att en vuxen bör vara närvarande när det klipps med en vass sax. Temat för det aktuella avsnittet var "äckliga" pyssel som skulle stå i kontrast till alla de vanliga "fina" som gjorts i tidigare avsnitt. Det fanns ingen avsikt från redaktionen att inslaget skulle uppfattas som skrämmande. Efter sändningen förstod redaktionen av publikreaktionerna att det fanns ett symbolvärde i att "sätta saxen i" en gammal leksak och det kunde verka skrämmande för mindre barn. Av den anledningen togs avsnittet bort från programmets webbsida och det aktuella pysslet klipptes bort.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (vid tidpunkten för sändningen enligt 12 § och efter den 1 januari 2014 enligt 16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen innebär enligt granskningsnämndens praxis bland annat att programföretaget måste visa varsamhet när det gäller program eller inslag som kan vara skrämmande för barn eller som uppfattas uppmåna till särskilt hänsynslöst beteende.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden har förståelse för att inslaget med dockan kunde uppfattas som obehagligt och skrämmande för vissa tittare. Nämnden anser emellertid att inslaget inte uppmånade till att skada andra människor eller att det i något annat avseende som anmälarna tar upp var utformat på ett sätt som medför att inslaget strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. Vad anmälarna i övrigt anfört medför inte heller att inslaget strider mot bestämmelserna i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Martin Holmgren, K-G Bergström, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman, Jan Holmberg och Kristina Ståhl efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Martin Holmgren

Johannes Wik

Detta är en elektronisk kopia av beslutet. Namnunderskrifter finns på originalhandlingen som förvaras hos myndigheten.